

БЕЛАРУСКІ ІТ-КАЛЯНДАР Ў СІСТЭМЕ ІНТЭРАКТЫЎНАГА НАВУЧАННЯ

Гацко У.І., Коршунава В.А

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

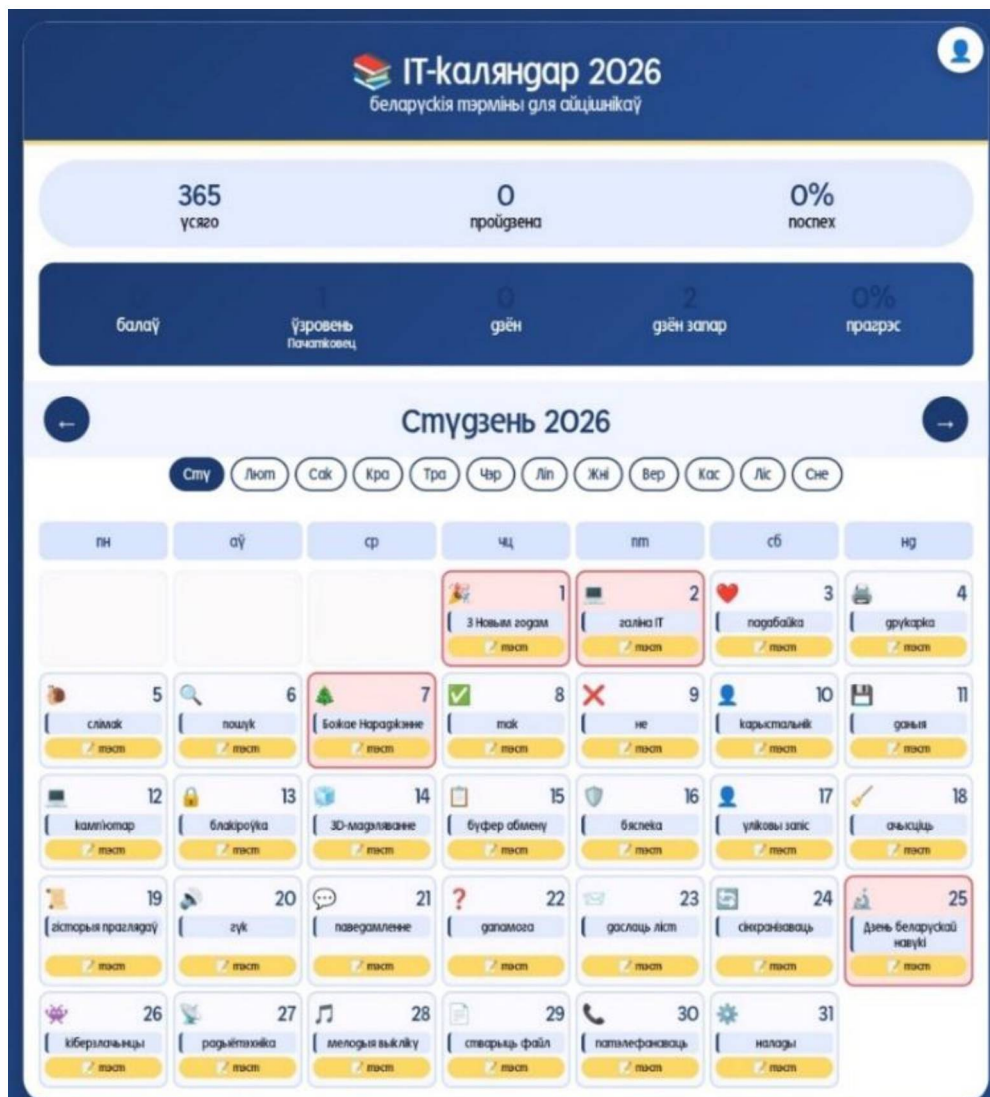
Наўроцкая І. В. – старшы выкладчык

У працы апісана распрацоўка інтэрактыўнага вэб-каляндара “ІТ-каляндар 2026” для сістэматызацыі і штодзённага засваення беларускамоўнай ІТ-тэрміналогіі. Рэсурс утрымлівае каля 360 тэрмінаў ІТ-галіны з тэставымі пытаннямі і гульнявой сістэмай матывацыі (балы, узроўні, дасягненні), што спрыяе эфектыўнаму папаўненню слоўнікавага запасу. Праект рэалізаваны на HTML, CSS і JavaScript.

Сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі развіваюцца імкліва, і разам з імі расце пласт англамоўнай тэрміналогіі, якая пранікае ва ўсе сферы жыцця. Асабліваю актуальнасць набывае пытанне фарміравання і папулярнага ІТ-гласарыя. Сучасныя анлайн-перакладчыкі, напрыклад, як Google translate, Яндэкс, і друкаваныя слоўнікі не заўсёды ўтрымліваюць і карэктна апрацоўваюць вузкасפעцыяльную лексіку галіны інфармацыйных тэхналогій. Варта адзначыць, што акадэмічныя даведнікі па спецыяльнай лексіцы ІТ-сферы яшчэ чакаюць сваёй распрацоўкі [1, с. 199, 208]. А адукацыйных рэсурсаў, якія б спалучалі сістэмны падыход з гульнявой формай, недастаткова для вывучэння вялікай колькасці тэрмінаў. Адным з рэсурсаў для вывучэння ІТ-тэрмінаў на беларускай мове з’яўляецца створаны ў БДУІР ІТ-каляндар, даступны для спампоўвання па спасылцы [2]. Улічваючы вышэйсказанае, мы прапануем распрацоўку інтэрактыўнага вэб-каляндара, які дазволіць сістэматызаваць беларускамоўныя ІТ-тэрміны і стварыць эфектыўны інструмент для іх паступовага засваення.

Асноўная ідэя праекта – штодзённае знаёмства з адным новым тэрмінам праз выкарыстанне дадатку або сайта. Для фарміравання тэрміналагічнай базы быў выкарыстаны распрацаваны выкладчыкам Наўроцкай І.В. сумесна са студэнтамі “ІТ-каляндар 2026” [2], які змяшчае гатовую падборку беларускамоўных адпаведнікаў для штодзённага выкарыстання. Каляндар пабудаваны на 2026 год і змяшчае каля 360 слоў і выразаў з ІТ-галіны, а таксама назвы дзяржаўных і некаторых каляндарных святаў.

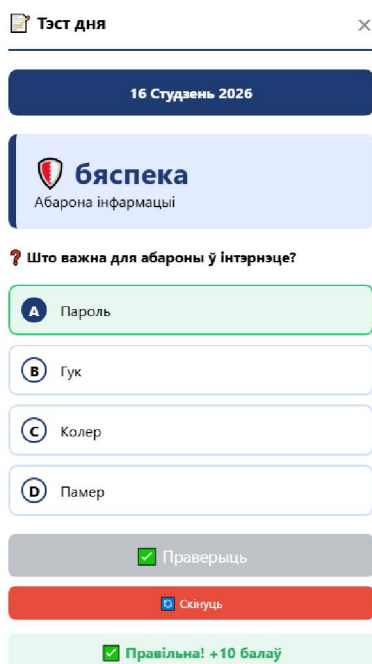
Кожны дзень года ўяўляе сабой асобную інтэрактыўную картку, якая ўключае тэрмін з эмадзі-ілюстрацыяй, кароткае апісанне значэння і тэставыя пытанні з чатырма варыянтамі адказу. Такая структура дазваляе карыстальніку паступова пашыраць слоўнікавы запас і адразу замацоўваць веды. На малюнку 1 прадстаўлены відарыс з сайта на студзень.

Малюнак 1 – Дэманстрацыя сайта

Выкарыстоўваючы наш сайт, карыстальнік не проста знаёміцца са словам, а мае магчымасць засвоіць яго значэнне і асаблівасці ўжывання. Гэта адбываецца дзякуючы асноўнаму інтэрактыўнаму элементу – тэсту, які адкрываецца пры націсканні на дзень.

Для павышэння матывацыі ў праект укаранёна сістэма гейміфікацыі, якая ўключае: балы (+10 балаў за кожны правільны адказ), узроўні (10 узроўняў ад “Пачатковец” да “Знаток ІТ”, якія павышаюцца пры назапашванні пэўнай колькасці балаў), серыі (падлік паслядоўных дзён наведвання рэсурсу), дасягненні (узнагароды за дасягненне 7, 30 і 100 дзён запар з дадатковымі бонуснымі баламі), асабісты кабінет (мадальнае акно, дзе карыстальнік можа бачыць поўную статыстыку, атрыманыя дасягненні і прагрэс да наступнага ўзроўню. Усе даныя карыстальніка захоўваюцца лакальна, што дазваляе захоўваць прагрэс паміж сеансамі без неабходнасці рэгістрацыі). На малюнку 2 прадстаўлены відарыс тэста з сайта

Тэст дня

16 Студзень 2026

бяспека
Абарона інфармацыі

? Што важна для абароны ў інтэрнэце?

A Пароль

B Гук

C Колер

D Памер

✓ Праверыць

Сквіць

✓ Правільна! +10 балаў

Малюнак 2. Відарыс тэста

Праект рэалізаваны як аднастаронкавы вэб-дадатак (SPA) з выкарыстаннем наступных тэхналогій: HTML5 (для пабудовы каркаса старонкі); CSS3 (для стылізацыі, забеспячэння адаптыўнага дызайну і стварэння анімацый), JavaScript (для рэалізацыі ўсёй логікі працы: дынамічнай генерацыі календара, апрацоўкі падзей карыстальніка, правядзення тэстаў, разліку балаў і ўзаемадзеяння са сховішчам браўзера).

Для публікацыі праекта ў глабальнай сетцы выкарыстаны сэрвіс **GitHub Pages**, што забяспечвае бясплатны і надзейны хостынг статычных сайтаў. Зыходны код праекта даступны ў публічным рэпазіторыі на GitHub [3].

У выніку даследавання быў створаны функцыянальны вэб-праект “ІТ-каляндар 2026”, які змяшчае сістэматызаваную базу прыкладна 360 беларускамоўных ІТ-тэрмінаў, узятых з арыгінальнага календара [2], прапануе зручны інтэрфэйс для штодзённага навучання з тэставымі заданнямі і ўключае разгалінаваную сістэму матывацыі (балы, узроўні, дасягненні, профіль карыстальніка).

Перспектывы далейшага развіцця праекта ўключаюць даданне новых інтэрактыўных элементаў (міні-гульні “Складзі слова”, “Знайдзі памылку”), рэалізацыю сістэмы рэгістрацыі і аўтэнтыфікацыі з выкарыстаннем Firebase для сінхранізацыі даных паміж прыладамі, стварэнне мабільнай версіі дадатку (PWA) з магчымасцю працы афлайн, пашырэнне тэрміналагічнай базы і даданне магчымасці агучвання слоў.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Свістунова М. І. Беларуская ІТ-тэрміналогія ў інтэрнэце: памылкі і варыянты / М. І. Свістунова [Электронны рэсурс] – Рэжым доступу: https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/248122/1/Свістунова%20М.І._199-210.pdf – Дата доступу: 07.04.2026.

2. ІТ-каляндар 2026 [Электронны рэсурс] – Рэжым доступу: https://l.instagram.com/?u=https%3A%2F%2Fvk.ru%2Falbum-143039548_310202633&e=AT1IMjWOLBBaHeLjgsd4qsGzMUuwNEt1ybWL9F4QbL_eJlzOsc7LMmiVdOFdQGxYr_GnC5SOsN1L_XN8TxKMBuDnUzZxmaNe-nMqKsW8dw&s=1 – Дата доступу: 07.04.2026.

3. ІТ-каляндар 2026 [Электронны рэсурс] – Рэжым доступу: <https://vladq2071130-tech.github.io/it-kalendar-2026/> – Дата доступу: 10.04.2026.